

Az MTFSz megalakulása és Skerletz Iván

Kedves Sporttársak!

Bevezető

Ezen a szép estén nem csak a Szövetség megalakulását ünnepeljük, hanem **az elmúlt 50 év folyamán tett erőfeszítéseink sikereit**, azokat az eredményeket, amelyek révén igyekeztünk és igyekszünk ma is lépést tartani a világméretűvé terebélyesedő sportágunk fejlődésével.

Ez nem könnyű feladat, sokszor azt hittük, hogy már nem is sikerülhet. Aztán mindig akadt valaki, aki letette a névjegyét és akár aranyéremmel mérhető dicsőséget hozott a magyar tájfutásnak. Itt vannak ők is a jelenlévők között!

Ünnepeljük **közösségünket**, amelyben a tájfutás szeretete, a közös élmények kapcsolnak össze bennünket, azt a közösséget, amelyért képesek vagyunk dolgozni, akár anyagi támogatást is adni ennek a közösségnek megtartásához.

Ünnepeljük tehát saját magunkat, még akkor is, ha tudjuk, hogy **sosincs annyi érem, díj, kitüntetés**, amennyivel igazán be tudnánk telni. Kívánom, hogy tartson össze bennünket továbbra is a tájfutó sikerek utáni vágy, az a kielégületlenség, amit tájolóéhségnek szoktunk nevezni.

a Természetjárás nem verseny

Arról szeretnék megemlékezni, hogy az önálló szövetség nem az égből pottyant le. Hosszú küzdelem előzte meg, hogy a természetjáró közösségben kialakult versenyformából tájfutás legyen.

A természetjárók ugyanis arra büszkék, hogy a **testedzésnek olyan formáját űzik**, amely **nem ismeri el** más sportok lényegét **adó versengést**, ahol **nincs vetélkedés, nincs ellenfél, nincs rekord hajhászat, csak együttműködés van, csapatszellem és bajtársiasság.**

Harc a versenysport megtartásáért

Két archív dossziét mutatok a valamikori versenybizottság hagyatékából. Kemény időszak volt. Maga a Szövetség nagyhatalmú elnöke írt dörgegelmes cikket a „**bérturisták**” ellen, akik **csak versenyre szeretnek elmenni**, amikor ennek költségeit a természetjárók kollektívája kifizeti. Ma is gondolhatnak erre, akik ölbe tett kézzel várják kívülről a segítséget, ahelyett, hogy maguk dolgoznának érte.

Az új sportág neve tájékozdási futás

1964-ben, az állami sportapparátus átszervezésekor nyílhatott volna alkalom az önállósodásra. Szász Károly felhívására csak tíz megye jelentkezett. A szakág még nem volt kész az önállóságra, de a folyamat megindult.

Sokan és sokat tettek azért, hogy az önálló szövetség létrejöhessen és sikeresen működjön. Közülük vannak itt jó páran a teremben. Megérdemlik az elismerést!

MoSa 60 éve tájfutó

Kiemelném Monspart Saroltát, aki idén kettős jubileumot ünnepelhet. Kerekén 60 éve indult először tájékozdási versenyen. Köszöntsük őket tapssal!

Talán éppen azon a Szeged kupán szerzett érem csillogása ejtette rabul, hogy aztán élsportoló pályafutása során ő maga ragyogjon fel a hazai és a nemzetközi tájfutás egén. Mindannyiunk legnagyobb örömére és büszkeségére.

Ilyen évforduló alkalmával illik gondolni azokra is, akik már nincsenek velünk, akiknek azt köszönhetjük, hogy mi magunk tájfutóvá lettünk, és hogy máig azok maradtunk.

Skerletz Iván 1939-1996.

Közülük egy személyről mindenképpen meg kell emlékeznünk. **Skerletz Ivánról, az első főtitkárról**, aki 26 éven át, korai haláláig töltötte be ezt a tisztséget.

Nemcsak időrendben volt az első, nagyon sok minden másban is.

Hidat vert a természetjáró gyökerű idősebb generáció és a futásra született fiatalok között.

Sokakat nyert meg a tájfutásnak, támogatta a tájfutás vidéki csíráit, amivel a sportág évtizedekre szóló sikereit alapozta meg.

Tevékenységéhez köthető a főtitkári hivatásról kialakult kép megfogalmazása.

Ezért támadt nehezen betölthető űr távozásával.

Skerletz Iván egyéni bajnok

A sors ajándéka, hogy abba az egyesületbe csöppentem, ahol ő versenyzett. **Skeci volt a példakép**, aki 18 évesen nyerte élete első felnőtt egyéni bajnokságát.

Győzelme azért is történelmi, mert ebben az évben, 1957-ben jelent meg az új szabályzat, amely végleg eltörölte a sietés büntetését, amivel megnyílt a futó tájékozódás felé vezető út.

1965. „pályavázlat” partizán munkában

Iván, azaz **Gromek az elsők között** kapcsolódott be a térképhelyesbítésbe, ami nélkülözhetetlen feltétele volt a kibontakozó tájfutásnak. A természetjárásban ugyanis az a feladat, hogy a rendelkezésre álló térkép minden hiányossága, sőt hibája ellenére is meg kell találni a kitűzött pontot. Legyen az akár csak egy fa a bozótban.

Viszont a tájékozdási futás csak úgy válhatott el a természetjárástól, ha a versenyekre a futva tájékozdást segítő, speciális, naprakész térképeket készítenek, amelyek mind a hatékony útvonalválasztást, mind a pontközeli finom térképolvasást segíteni tudják.

Iván ennek a mozgalomnak élére állt, később főtitkárként is ő irányította.

1967. TF az első szaklapunk

Ezen a révén kerültem be abba körbe, akik bejáratosak voltak Iván Maros utcai lakásába. Terveztünk, készülődünk, hogy skandináv minták nyomán érjünk el minél jobb eredményeket.

Megkértem, hogy adjon edzői tanácsokat. Mesteremnek tekintettem. 1968-ban a válogatott kapitánya lett.

Székely Miklós a régi főtitkár

A szétválás ekkor már a küszöbön állt. **Székely Miklós, a régi főtitkár** elismerésre érdemes módon segítette új Szövetség megszervezését. Ő jelölte főtitkárnak Ivánt. Majd az MTFSz-ben elnökségi is szerepet vállalt.

1970. MTFSZ – MNTI térképkiadás

Iván jól tudta, hogyha kilépünk az 50-100 ezres létszámú természetbarát mozgalomból, akkor egy erős partnert kell találni. Első dolga volt, hogy életet leheljen a Honvédséggel való együttműködésbe, ami aztán óriási lendületet adott a sportágnak. A Térképészeti Intézet révén olyan topográfiai alaptérképekhez és technológiához jutottunk, szinte ingyen, ami az európai élvonalba repített. A jó hazai térképek alapozták meg a

válogatott nemzetközi sikereit és versenyeink külföldieket vonzó színvonalát.

a Honvédség hozott lendületet

A versenyrendezéshez teherautókat, sátrakat, kiskatonákat kaptunk. Majd megalakultak a katonai egyesületek tájékozási szakosztályai, ahol a behívott tájfutók a katonai szolgálat alatt is válogatott szinten sportolhattak.

1970-72., két VB – 3 érem

A szövetségi munka jól indult. Már az első évben született egy VB ezüstérem. Igaz aranyat is vártunk mellé, aztán az is megjött egy váltó bronzal tetézve.

A közös örömet, talán az a szilveszteri villámcsődület illusztrálta legjobban, amikor meghívott és hívatlan tájfutók tömege árasztotta el Skerletzék lakását. A két egymásba nyitott szobában vagy százan szorongtak a falhoz tapadva, hármas körgyűrűbe fogva a házigazdát és a világbajnoknőt. A többiek a lépcsőházba szorulva kívántak boldog Új Évet.

1973-tól 5 napos Hungária kupák

Az első évek lendülete páratlan volt. Nehéz is lenne felsorolni Iván minden új kezdeményezését: az O Ringen mintájára beindított **5-napos Hungária kupák sorozatától** kezdve a Szélrózsa évkönyvek kiadásáig. A napi feladatok ellátása mellett mindezek hihetetlenül sok munkát jelentett. Háttérbe szorult a magánélet, aztán elpattant egy szál, ami a családhoz kötötte.

Iván nem lazított, megalakította a Térképbarátok Körét, még többet vállalt. A sikeres Szövetségre már odafigyeltek. 1976-ban a Kossuth adón arról faggatta a riporter, hogy miért nem indult férfi csapat a tájfutó VB-n? Ivánnak a vérbeli versenyzőnek kellett megvédenie az Elnökség nehezen érthető döntését. Neki, akit versenyzői pályafutása csúcsán zárt ki a válogatottból az akkori Elnökség.

Az igazi trauma Ivánt a következő VB előtt érte, és vele együtt az egész hazai sportközvéleményt. Az egyetlen magyar versenyző, akitől a legjobb skandinávok is tartottak, hiszen megnyerte a svéd 5-napot, vagyis MoSa, kullancscsípéstől lebénult. Senki sem tudta, hogy mennyire nagy a baj. Mindenkit lesújtott a tragédia. Legjobban a főtitkárt.

Szakágvezetőként az Elbruszon

Ivánnak menekülés volt a hegymászás. Ők is önálló szövetséget akartak, ami nekünk lám jól sikerült. Iván újságot szerkesztett, elindította a sziklamászó versenyt, bevezette a minősítést, megalakította a válogatottat, megszervezte a Spitzbergákra vezető első magyar expedíciót. Tíz évig vitte hátán az ügyeket, konfliktusaikkal birkózva.

Előttünk az 1983-as VB megrendezése

1980-ban az MTF Sz 10 éves jubileumán valami hihetetlen fejlődést, teljesítményt, sikert ünnepelhetett a sportág, amelynek ára emberfeletti munka, küzdelem, áldozat, sőt rokkantság volt.

Büszke lehetett Slezák elnök is, hiszen a Honvédség támogatása nélkül sehol se lettünk volna.

Azért beszúrok ide egy korfestő idézetet tőle: **„A támogatásokért cserébe válogatottjainktól nemcsak elvárjuk, de meg is követeljük a jó eredményeket!”**

Ekkor kezdődött az 1983-as VB megszervezése. Ez a hatalmas kihívás újra összekovácsolta a tájfutó közösséget, a még hadra fogható veteránokat és a már bimbózó huszonéveseket.

A teljes VB folyamat kifogástalanul, sőt elismerések közepette zajlott le. De erőn felüli volt. Kimerítette a sportág összes erőforrását. Egy időre elfogyott a lendület.

Aztán már minden másként folytatódott.

A visszaemlékezésnek vége

Az MTF Sz első 10 éve a tájfutás szép, küzdelmes időszaka volt. Kívánom, hogy a mai generáció is élje át azt a torokszorító élményt, amikor a sportág szárnyal, amikor évről évre világbajnoki aranyakért lehet szurkolni.

Remélem és kívánom, hogy az MTF Sz jubileuma ne csak lábfájós öregek ünnepe legyen, hanem minden tájfutóé, függetlenül attól, hogy 50 éve, vagy csak tavaly óta részese a sportágnak.

Ha már itt vagyunk nyitott szívvel és tetterre készen az MTFSz következő 50 évének hajnalán, tekintsük ezt a napot egy újabb kezdetnek, ahonnan elrajtolva tovább vihetünk minden korábbi sikeres kezdeményezést és kijavíthatjuk mindazt, ami az elmúlt években talán nem sikerült.

Hajrá MTFSZ! zárókép

Hajrá MTFSz!
Hajrá Tájfutás!

Összeállította: Bozán György
Elhangzott: az MTFSZ 50 Jubileumi Gálán,
az ELTE Radnóti Miklós gyakorlóiskola dísztermében,
2020. január 25-én